

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาว่าการเหนี่ยวนำให้นักเรียนเขียนเรียงความต่อต้านเจตคติจะมีผล
ทำให้นักเรียนเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หรือไม่
2. เพื่อศึกษาว่าการเหนี่ยวนำให้นักเรียนเขียนเรียงความต่อต้านเจตคติโดยอิสระ
และโดยการบังคับให้เขียนจะมีผลทำให้นักเรียนเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระจะเปลี่ยนเจตคติต่อการ
เรียนวิชาคณิตศาสตร์มาในทิศทางทางบวกมากกว่านักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูก
บังคับอย่างมีนัยสำคัญ
2. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระจะเปลี่ยนเจตคติต่อการ
เรียนวิชาคณิตศาสตร์มาในทิศทางทางบวกมากกว่านักเรียนในเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียน
เรียงความอย่างมีนัยสำคัญ
3. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับ จะเปลี่ยนเจตคติต่อการ
เรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างจากนักเรียนในเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขต
ยานนาวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทย และ
ภาษาอังกฤษ
2. แบบวัดเจตคติต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ
3. แบบวัดการรับรู้เงื่อนไขการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การทดลองนำร่องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 21 คน เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและความเป็นไปได้
ของการวิจัย

2. การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนทั้งหมด
เป็นกลุ่มตามเงื่อนไขการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยคำนวณ
และวิเคราะห์ค่าดังต่อไปนี้

1. คำนวณหาค่ามีซิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเจตคติต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างวัดครั้งแรกและวัดครั้งหลัง จำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเจตคติต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์วัดครั้งแรก และวัดครั้งหลัง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้เงื่อนไขการทดลอง ระหว่างเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระและเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับ ด้วยการทดสอบค่า t

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง วัดครั้งหลัง จำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบพหุคูณของ Dunn

ผลการวิจัย

1. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มาในทิศทางทางบวกมากกว่านักเรียนในเงื่อนไขเขียนการเรียงความโดยถูกบังคับอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

2. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มาในทิศทางทางบวกมากกว่านักเรียนในเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

3. นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับ เปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ไม่แตกต่างจากนักเรียนในเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความ

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนเจตคติภายหลังการทำพฤติกรรมต่อต้านเจตคตินั้นเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่บุคคลมีโอกาเลือกมาก มีการผูกมัดตนเองมาก และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองมากเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อความรู้ในการที่จะนำวิธีการนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนเจตคติในเรื่องอื่น ๆ ได้ โดยต้องตระหนักในเงื่อนไขข้างต้นให้มาก
2. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อต้านเจตคติอื่น ๆ เช่น การพูดบันทึกเสียง, การบันทึกภาพบนแถบบันทึกภาพ, การแสดงบทบาท หรือการพูดในที่ประชุม เป็นต้นว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนเจตคติหรือไม่

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำร่อง โดยจัดเงื่อนไขการทดลองเป็น 3 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกภาพ เงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกเสียง และเงื่อนไขการเขียนเรียงความเพียงอย่างเดียว ซึ่งโดยทฤษฎีและงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่าเงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกภาพ และเงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกเสียง เปลี่ยนเจตคติไปมากกว่าเงื่อนไขการเรียงความเพียงอย่างเดียว แต่ผู้วิจัยพบผลที่ตรงกันข้ามกล่าวคือ นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกเสียง และนักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความและบันทึกภาพ เปลี่ยนเจตคติไปน้อยกว่าเงื่อนไขการเขียนเรียงความเพียงอย่างเดียว ผลที่เกิดขึ้นนี้สันนิษฐานว่า นักเรียนที่ต้องบันทึกภาพ และนักเรียนที่ต้องบันทึกเสียง เกิดการอนุมานสาเหตุผิดว่าความตื่นตัวที่เกิดขึ้นจากการเขียนเรียงความเป็นผลมาจากความตื่นตัวที่ตนเองต้องบันทึกภาพหรือบันทึกเสียง ความไม่คล่องจองที่เกิดขึ้นจึงลดลงและทำให้นักเรียนทั้ง 2 เงื่อนไข เปลี่ยนเจตคติไปน้อยกว่านักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นจึงเป็นข้อสังเกตว่าการทำพฤติกรรมต่อต้านเจตคติอื่น ๆ เช่น การแสดงบทบาท หรือการพูดในที่ประชุม ก็อาจทำให้เกิดการอนุมานสาเหตุผิดได้เช่นกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในเด็กนักเรียนไทยแต่ไม่พบในงานวิจัยในต่างประเทศ สาเหตุคงเนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอนในสังคมไทย ที่เน้นระบบการเชื่อฟังมากกว่าการแสดงออก นักเรียนไม่ค่อยได้รับการฝึกฝนให้มีโอกาสและความกล้าที่จะแสดงออกซึ่งความสามารถต่อหน้าสาธารณะ

ดังนั้นเมื่อนักเรียนต้องมาพูดบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือพูดในที่ประชุม ฯลฯ จึงเกิดอาการตื่นเต้น และไม่รู้สึกละอายใจ โดยเฉพาะเรื่องที่แสดงออกเป็นเรื่องขัดแย้งกับความรู้สึกของตนเอง ดังนั้นผู้ที่ศึกษาพฤติกรรมต่อต้านเจตคติอื่น ๆ จึงควรตระหนักถึงประเด็นนี้ไว้ด้วย

3. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการอนุมานสาเหตุผิด ว่ามีผลทำให้ความไม่คล่องจงลดลงหรือไม่

4. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างวัยต่าง ๆ เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ เพื่อทราบว่า จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติแตกต่างกันหรือไม่

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อตัดสินชี้ขาดระหว่างทฤษฎีความไม่คล่องจงและทฤษฎีคู่แข่งที่สำคัญ คือ ทฤษฎีการรับรู้ตนเอง และทฤษฎีการจัดการความประทับใจ ว่าทฤษฎีใดจะทำนายผลได้ดีกว่ากัน ในสถานการณ์ใดบ้าง สำหรับกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย